

Broj: 01,03,03/11-05-1-1921/16
Sarajevo, 5. 10. 2016.

**KOLEGIJU ZASTUPNIČKOG DOMA PSBIH
KOLEGIJU DOMA NARODA PSBIH
KOLEGIJU TAJNIŠTVA PSBIH**

**Izvjешće s 29. regionalnog zasjedanja Parlamentarne skupštine Frankofonije
za regiju Europa
Saint-Vincent, Vallée d'Aoste (Italija)
26.-30. rujna 2016.**

U Saint-Vincentu je od 26. do 30. rujna 2016. održano 29. regionalno zasjedanje Parlamentarne skupštine Frankofonije za regiju Europa (u daljnjem tekstu: PSFE), u čijem je radu sudjelovalo i Izaslanstvo Parlamentarne skupštine BiH.

Ovogodišnjem zasjedanju u Saint-Vincentu bilo je nazočno oko 80 zastupnika iz 19 izaslanstava država članica Parlamentarne skupštine Frankofonije. Zasjedanju je bila nazočna i članica Izaslanstva Parlamentarne skupštine BiH Mensura Beganović.

Nakon konferencije predsjednika sekcija, svečano je otvoreno zasjedanje Regionalne skupštine Frankofonije.

Jean-Paul Wahl, predsjednik Skupštine Frankofonije za regiju Europa, prilikom otvaranja zasjedanja naglasio je značaj razvoja turizma kao gospodarske grane, pri čemu se posebno osvrnuo na čimbenik sigurnosti. Strah, koji se u aktualnom trenutku može prepoznati kao strah od drugoga i drugačijeg, velika je prepreka uspješnom ekonomskom razvitku. Stoga je istaknuo potrebu jačanja zajedničkih napora država članica Frankofonije (u daljnjem tekstu: Frankofonija) na poticanju ekonomskog razvitka tako što će raditi na prevladavanju tih razlika i strahova.

U tom smislu je naglasio značajnu ulogu Frankofonskog parlamenta mladih.

Svi države članice, pa i BiH kao država promatrač, mogu pronaći u frankofonskoj obitelji uzore za razvoj turizma kao gospodarske grane i uzore za pružanje šanse i uloge mladima u prevladavanju strahova, što je svima zajednički cilj.

PSFE zagovara novi ekonomski model zasnovan je na zajedništvu kao model za opstojnost.

Također je važno naglasiti da je PSFE izrazio solidarnost sa žrtvama terorizma i prirodnih nepogoda.

Vallée d'Aoste je talijanska pokrajina čiji je gosšpodarski razvitak uvelike utemeljen na razvoju turizma. Zahvaljujući francuskom jeziku i velikoj autonomiji koju ta pokrajina uživa, te

ostvarenoj suradnji sa susjednim zemljama, Francuskom i Švicarskom, primjetni su brz ekonomski razvitak i rastuće šanse za zapošljavanje.

U budućnosti je potrebno stvoriti pretpostavke za ravnomjeran ekonomski razvitak i povezivanje zapada s istokom, kao i sjevera s jugom.

Države članice Frankofonije ne dijele samo zajednički francuski jezik, već i znanje, kulturu, i socijalnu svijest. Vallée d'Aoste je povijesno središte koje je stoljećima bilo zanimljivo kulturno-povijesno područje.

Nicola Rosset, predsjednik Trgovinske komore Vallée d'Aoste, u svome je izlaganju naveo nekoliko bitnih značajki uspješnog razvoja pokrajine Vallée d'Aoste:

- ravnopravnost jezika (francuski i talijanski te engleski);
- razvoj poljoprivrede;
- inovativnost u turističkoj ponudi;
- obiteljsko poduzetništvo (posebno je značajno za turizam);
- u 2016. godini je 6 % inozemnih investitora otvorilo poduzeća u području turizma, industrije i usluga i svi su s francuskog govornog područja;
- projekti poticaja uglavnom su usredotočeni na suradnju Vallée d'Aoste s Francuskom, Italijom i Švicarskom;
- za regionalno povezivanje planinskih područja međunarodna mreža veoma je bitna;
- Frankofonski poslovni forum je najvažniji činitelj suradnje država članica Frankofonije sa zemljama izvan Europe (posebno s Tunisom, Marokom i Kanadom);
- francuski jezik može olakšati poslovanje malim firmama u pristupanju na međunarodno tržište.

Turizam je vodeća gospodarska grana u ovoj pokrajini, a najveći broj turista dolazi iz Engleske i Francuske.

Turizam i gastronomija mogu biti poveznica za zajednički nastup prema drugim tržištima, te biti poticaj razvoju manje razvijenih područja frankofonskih zemalja.

Frankofonija je važan okvir za mlade jer su oni nositelji novih tehnologija i mogu pratiti brz razvoj.

Svjetsko tržište je dinamično i kompleksno te je teško pratiti promjene ako niste uvezani sa sličnim regijama. Značaj umrežavanja u nastupu na globalnom tržištu daje veće šanse za uspjeh. Posebno valja istaknuti povezivanje sa zemljama sjeverne Afrike i istočne Europe.

U raspravi je istaknuto da Vallée d'Aoste ima 13.000 poduzeća i sva su putem Trgovinske komore povezana i na raspolaganju za međunarodnu suradnju, ali i dalje treba raditi na promidžbi ovoga područja kao skijaškog turističkog centra.

Potrebno je uspostaviti sustav poslovnih vodiča kako bi potencijalni investitori bili sigurni da imaju na raspolaganju valjane informacije o gospodarskim subjektima u nekoj regiji. Dobar primjer za to je pokrajina Pijemont, u kojoj je komora zastupala talijanske firme koje se bave turizmom na području Alpa.

Poticaji obiteljskim poduzećima u sklopu zajedničkih projekata realiziranih u suradnji sa švicarskim komorama u kantonima u kojima se govori francuski jezik polučili su značajne rezultate.

Zanimljivo je da mala obiteljska poduzeća nemaju porezne olakšice, izuzev onih utvrđenih na lokalnoj razini a tiču se gospodarskih djelatnosti na područjima koja su iznad 2.000 m nadmorske visine.

Naglašena je potreba većeg povezivanja sveučilišta, naročito putem programa ERASMUS, i priznavanja akademskih diploma.

Stephan Lopez, veleposlanik Međunarodne organizacije Frankofonije (MOF) u Europskoj uniji, naglasio je kako je planirano u ožujku ili travnju 2017. godine organiziranje Dana frankofonije u Bruxellesu. Pozvao je na poticanje vodećih gospodarstvenika iz država članica Frankofonije na predstavljanje i sudjelovanje u ovome događaju. Ukratko je predstavio povijest razvoja MOF-a, koja je prije svega začeta u Kanadi i Južnoj Americi, odakle se proširila na Afriku pa tek nakon toga u Europu. Iako je prvotna zamisao bila suradnja u području kulture i okupljanje oko zajedničkog jezika, danas je u središtu ipak ekonomska suradnja.

Gospodin Lopez istaknuo je da su zemlje istočne Europe snažne članice EU, ali su u MOF-u promatrači i upitno je koliko mogu promicati francuski jezik. Stoga je ključna ekonomija, koju MOF sve više stavlja u prvi plan, jer to je ono što zanima političare.

Propast EU bila bi propast ekonomije, a ne institucija EU. Zato se mora imati na umu da su kultura, jezik i politika važna područja Frankofonije, ali je ipak zajednički cilj ekonomija.

Trenutačno je pomoć MOF-a usmjerena na Afriku, ali se ne smije zanemariti ni Europa.

U planu je uspostava frankofonskog foruma, od kojeg svaka članica može imati koristi, odnosno koji će okupiti poslovne ljude iz država članica Frankofonije.

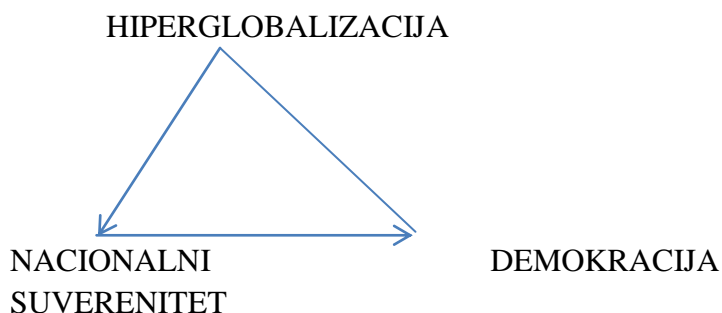
Steve Gentili, predsjednik Frankofonskog poslovnog foruma, rekao je da taj forum okuplja poduzetnike iz više od 100 zemalja koji posluju na francuskom jeziku u različitim sektorima (transport, kultura, poljoprivreda, turizam). Naglasio je da im je cilj što više povezati gospodarstvenike s frankofonskog područja sa šefovima država i vlada, kako bi se što više jačale gospodarske aktivnosti i uzajamna povezanost. Nastoji se da upravo ovaj forum bude spona između vlada i gospodarstvenika.

Patrik Vesan, profesor na Sveučilištu Vallée d'Aoste, predstavio je Strategiju ekonomskog razvoja država članica Frankofonije, u kojoj se posebno ističe potreba za bržim razvojem ljudskih resursa, ne zanemarujući socijalnu komponentu ekonomskog razvoja. Strategija sadrži akcijske planove, međutim još uvijek nisu jasno definirani ciljevi i resursi potrebni za njihovo ostvarenje.

Strategija ekonomskog razvoja Frankofonije sadrži dobre ideje, ali to nije dovoljno. Strategija ponekad podsjeća na promašaje kakav je Lisabonska strategija EU za razvoj do 2020., koja se pokazala neuspješnom. Za Strategiju ekonomskog razvoja Frankofonije iz ovog primjera treba izvući pouku i u njoj postaviti jasne i provedive ciljeve te definirati potrebne resurse.

Profesor Vesan istaknuo je da za održivi rast nisu dovoljni samo frankofonija i frankofilija. Profesor je govorio o trilemi globalizacije koju je predstavio trokutom:

TRILEMA GLOBALIZACIJE:

Ne mogu se usporedo razvijati ove sve tri komponente. Ako se razvijaju dvije, treća mora otpasti.

U Strategiji ekonomskog razvoja Frankofonije ovim se trokutom postavlja za cilj ekonomska frankofonija, uz zadržavanje socijalne komponente u sklopu razvoja.

Profesor Vesan citirao je riječi J. C. Junkera, koji je 2016. izjavio da ne prihvaća EU s nezaposlenim mladim ljudima koji će biti siromašniji od njihovih roditelja.

Način ostvarivanja toga je RTA - bilanca aktivne tranzicije, koja će omogućiti mladim ljudima lakši prijelaz iz jednog tržišta rada u drugo i formiranje fonda za prekvalifikaciju mladih za poslove koji su potrebni na tržištu rada.

Frankofonija mora pomoći u realiziranju toga, jer bi se moglo dogoditi da EU ekonomski propadne.

Fabrizio Cassella, rektor Sveučilišta Vallée d'Aoste, govorio je o tome sveučilištu koje je osnovano 2000. godine i financira ga pokrajina, a ne Italija. Nastava se izvodi i na francuskom jeziku, a Sveučilište ima 1.300 studenata, te 50 redovnih profesora i 50 službenika. Studij obuhvaća turizam, političke znanosti, socijalne znanosti, ekonomiju, lingvistiku itd.

Putem projekata „ERASMUS +“ i „Leonardo Da Vinci“ surađuju sa sveučilištima iz Francuske i Švicarske, a veliku podršku za razvoj ovoga sveučilišta dobivaju upravo od MOF-a.

Predstavnici Frankofonskog parlamenta mladih izložili su kako mladi vide ekonomski razvoj, istaknuvši da su usredotočeni na lokalne realnosti više nego na određene ekonomske „gigante“.

Organizirali su forum o digitalnoj frankofoniji, u kojem je sudjelovalo oko 150 stručnjaka, ali bez parlamentaraca i predstavnika vlada, zbog ograničenih financijskih sredstava.

Mladi su govorili i o tome kako je Strategija ekonomskog razvoja Frankofonije inicijalni dokument, a odgovornost za njezino usvajanje i provedbu je na 80 država članica. Međutim, ispostavilo se da pojedine zemlje imaju različite stavove i prioritete, pa čak i u izaslanstvima nekih članica.

Massimo Leveque, ekonomski stručnjak, predstavio je Strategiju regionalnog ekonomskog razvoja. U toj strategiji je, među ostalim, navedeno sljedeće:

- okrenuta je korištenju regionalnih resursa;
- bitna komponenta razvoja je inovativnost;
- postavljeni su realni ciljevi razvoja i povećanja BDP-a;

- treba maksimalno iskoristiti resurse za ostvarenje povezanosti na globalnom planu.

Na kraju izlaganja g. Leveque zaključio je za potrebno:

- humanizirati zakonodavstvo, porezne politike i prevladati tradicionalne razlike lokalnih zajednica;
- imati obrazovanje primjereno potrebama tranzicije i mobilnosti radne snage;
- iskoristiti lokalne resurse: prirodne, kulturne, povijesne;
- iskoristiti sinergiju i integraciju industrije po vertikali;
- iskoristiti sličnosti za integraciju po horizontali;
- Frankofonija treba omogućiti mladima veće šanse za zapošljavanje unutar Strategije ekonomskog razvoja, a posebno u sektoru turizma, proizvodnje i usluga;
- maksimalno iskoristiti mogućnosti interneta;
- staviti kompetencije stručnjaka u funkciju ekonomskog razvoja;
- pojačati suradnju unutar Frankofonije na polju kulture, edukacije itd.

Dian Petkov, poduzetnik iz Bugarske, iznio je svoje bogato iskustvo iz poslovnog sektora i naglasio potrenu dinamiziranja ekonomije u frankofonskom području. Govorio je i o tome kako Francuska ima deficit u razmjeni s pojedinim članicama Frankofonije (Italija, Poljska), a suficit s Grčkom. Francuska izvozi sirovine, a uvozi gotove proizvode te tako gubi na izvozu, npr. čelika ili na poštanskim uslugama u poslovanju sa zemljama istočne Europe. To se dodaje, među ostalim, i stoga što Francuska ne pridaje dovoljno značaja poslovnim ljudima, obično ih ne poziva na konferencije na kojima se vode rasprave o ekonomskom razvoju i ne obraća dovoljnu pozornost na razliku između poduzetnika „iz potrebe“ i onih kojima je to struka. Gospodin Petkov smatrao je da razvijati Francusku ne znači nužno i razvijati cijelu Frankofoniju, jer i u drugim članicama ima potencijala. Također smatra kako se suradnja između članica Frankofonije odvija sama od sebe, te to nije potrebno posebno navoditi u rezoluciji pripremljenoj za usvajanje. Gospodin Petkov smatrao je da treba učiniti dostupnim pouzdane podatke o solventnosti i poslovnom statusu poduzetnika i kompanija na frankofonskom području.

Gospodin Yagambaram Soobramanien, predstavnik Commonwealtha, izložio je članovima PSFE-a osnovne podatke o ovoj organizaciji (53 članice, 2,2 milijarde stanovnika itd.), kao i osnovne aktivnosti na kojima su angažirani, npr. pomoć mladima i ženama da uđu u vlast. Istaknuo je da je izrađen plan ekonomskog razvoja Commonwealtha u čijem su središtu male i ranjive ekonomije, tim prije što te ekonomije, uslijed klimatskih promjena, plaćaju ceh zbog zagađenja koje generiraju razvijene i ekonomski jake zemlje. Frankofonija i Commonwealth surađuju u aktiviranju fondova za pomoć malim ekonomijama (*Climate Finance Hub*). Commonwealth je angažirao stručnjake da pomažu ministarstvima trgovine u rješavanju problema ekonomskog razvoja. Commonwealth ima 31 članicu iz kategorije malih ekonomija, kojima se pruža pomoć u ekonomskom razvoju, kao i rješavanju socijalnih i klimatskih problema. Tijekom 2017. godine na Malti će biti otvoren Centar za pomoć državama Commonwealtha. Oni podržavaju i okvirnu politiku pravedne financijske potpore državama dužnicima, radi uvođenja društveno osjetljivog mehanizma za otpis dijela duga, pogotovo ako je zemlja pretpjela štete zbog klimatskih promjena.

Financiranjem razvoja Commonwealtha pomaže i mobilizira nove izvore za razvoj malih zemalja (kao što je pomoć iseljništva koja je iznimno značajna u tim zemljama).

Potrebna je veća i dublja suradnja Frankofonije i Commonwealtha, a posebno u ekonomskom razvoju zbog činjenice što je, od ukupno 111 država članica ove dvije grupacije, 80 nerazvijenih ekonomija. Bitno je istaknuti veliku sličnost u problemima koji se tiču ekonomskog razvoja, utjecaja klimatskih promjena, suradnje sa zemljama G20 pa, prema tome, postoji ogroman potencijal za suradnju i sinergijski pristup rješavanju problema.

Potrebno je staviti u središte aktivnosti na izradi analiza utjecaja cijene goriva i energenata na razvoj globalnih kretanja u svijetu, te vrlo ozbiljno razmotriti moguće utjecaje *Brexi-a* na razvoj nacionalnih i globalne ekonomije.

Tajništvo Commonwealtha zalaže se za razvoj malih poduzeća i e-trgovinu, te predlaže u tom cilju ostvarenje značajnije suradnje s državama članicama Frankofonije.

U raspravi su članovi PSFE-a naglasili sljedeće:

- EU pomaže razvoj malih i srednjih poduzeća u skladu s pravilima, i to se svodi na financijsku potporu. Međutim, potrebni i su i druge vrste pomoći i olakšica (npr. olakšati sustav javnih nabava);
- Commonwealth u svojim istraživanjima nije obuhvatio SAD, već Kanadu, te će se raditi istraživanje i za SAD, što je važno s obzirom na to da pojedine članice Commonwealtha imaju bilateralne sporazume o suradnji sa SAD-om;
- nameće se pitanje može li francuski jezik biti više zastupljen u međunarodnoj razmjeni, jer je engleski preuzeo primat.

Usvojen je prijedlog da se PSFE oglasi u vezi sa stanjem u Demokratskoj Republici Kongo, u kojoj je politička situacija kritična i dolazi do nereda, te će u tom smislu biti upućeno pismo u kojem PSFE izražava svoju zabrinutost.

Članovi PSFE-a na kraju su zasjedanja raspravljali o deklaraciji vezanoj uz ekonomsku frankofoniju, koja je i usvojena, te se prilaže ovome Izvješću.

Bitno je napomenuti da je predsjednik PSFE-a Jean-Paul Wahl najavio posjet Bosni i Hercegovini i PSBiH, tijekom kojeg bi, uz ostalo, bilo razgovarano i o prijedlogu da Bosna i Hercegovina organizira sjednicu predsjednika izaslanstava.

Izvješće pripremio:

Adnan Bešić

Sektor za međunarodne odnose i protokol PSBiH

Dostaviti:

- naslovu
- članovima Izaslanstva PSBiH u Parlamentarnoj skupštini Frankofonije
- Povjerenstvu za vanjske poslove Zastupničkog doma PSBiH
- Povjerenstvu za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, promet i veze Doma naroda PSBiH
- Sektoru za odnose s javnošću
- Sektoru za međunarodne odnose i protokol